

**THE TAX SYSTEM IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT: COMPARATIVE ANALYSIS**

**SISTEMUL DE IMPOZITE ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII
SUSTENABILE: ANALIZĂ COMPARATIVĂ**

CZU: 336.22:502.131.1:303.4

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7543649>

Hămuraru Maria, ORCID ID 0000-0002-8197-2973

Cojocaru Alina

Universitatea de Stat din Moldova

***Abstract:** This study reveals the comparative analysis of the tax system of Denmark, Norway and the Republic of Moldova. Despite the fact that Norway and Denmark have a progressive taxation system, they have demonstrated a high level of social and economic well-being, which is due to the awareness of all economic agents, including households, that taxes and fees contribute to ensuring sustainable development. Sustainable development reveals all the methods and forms of socio-economic development, which focus on ensuring the balance between ecological, economic, and social aspects and the elements of natural capital. At the same time, in order to ensure a high level of quality of life and sustainable development, ways of connecting the tax system of the Republic of Moldova to international practices are being researched.*

***Key words:** tax, sustainable development, fiscal policy, national economy*

Introducere. Politicile macroeconomice relevă modul în care statul poate influența economia, procesele și fenomenele economice. Politica fiscală reprezintă posibilitatea utilizării cheltuielilor guvernamentale și a impozitării pentru a influența economia în sensul dorit. Statul, de obicei, aplică politica fiscală pentru a promova o creștere puternică și durabilă și pentru a reduce sărăcia. În prezent, în contextul crizei economice, cauzate de mai mulți factori: criza energetică, pandemia Covid-19, etc., rolul și obiectivele politicii fiscale au câștigat proeminență, deoarece guvernele au intervenit pentru a sprijini sistemele financiare, a porni creșterea și a atenua impactul crizei asupra păturilor vulnerabile. Sistemul de impozite reprezintă un instrument de bază prin care statul poate realiza obiectivele sale macroeconomice. Unul din aceste obiective este asigurarea creșterii economice durabile. Creșterea economică durabilă reprezintă sporirea cantitativă a rezultatelor activității economiei naționale, fiind în strânsă legătură cu factorii dezvoltării sustenabile [1, p. 144]. Sustenabilitatea - un concept care își amplifică importanța și necesitatea odată cu trecerea timpului în toate sferile societății, are la bază un principiu simplu: tot de ce are nevoie omenirea pentru a trăi, depinde direct sau indirect de resursele planetei. De aceea, menținerea unui echilibru armonios între planetă și omenire presupune susținerea nu doar a prezentei generații, dar și a celei viitoare.

Metodologia de cercetare. Metodologia cercetării a prezentului articol vizează documentări directe și indirecte de cunoaștere a realității utilizând metode clasice de cercetare, precum: observația, analiza (calitativă, cantitativă, istorică), sinteza, inducția și deducția, comparația, respectiv, utilizarea metodelor tabelare și a figurilor. *Scopul lucrării* constă în identificarea modalităților de racordare a sistemului de impozite din Republica Moldova la practicile internaționale în vederea asigurării dezvoltării sustenabile.

Rezultate obținute. Conceptul de creștere și dezvoltare sustenabilă înglobează considerente economice, sociale și de mediu care pot evolua în interdependență, susținându-se reciproc, în așa mod ca generațiile actuale să-și poată acoperi nevoile fără să compromită capacitatea generațiilor viitoare de a-și acoperi propriile nevoi. Conceptul prevede dezvoltarea tuturor țărilor în baza unor obiective de dezvoltare durabilă, care se regăsesc în Agenda 2030 a ONU, adoptată de liderii mondiali în 2015.

Sustenabilitatea reprezintă calitatea unei activități antropice de a se desfășura fără a epuiza resursele disponibile și fără a distruge mediul, deci fără a compromite posibilitățile de satisfacere

a nevoilor generațiilor următoare. Altfel spus, sustenabilitatea se referă la modul în care ar trebui să trăim în armonie cu lumea naturală din jurul nostru, protejând-o de daune și distrugerii iremediabile. Acest concept implică și stabilirea unui echilibru între stilul de viață contemporan și continuarea creșterii economice pe de-o parte și protecția mediului și găsirea de resurse alternative, pe de cealaltă parte [2, p. 6]. Astfel, în demersul cercetării dezvoltării sustenabile ne vom axa pe modelul tridimensional: reconcilierea economiei, mediului și societății. În continuare vom analiza indicele global de competitivitate sustenabilă în vederea determinării bunelor practici privind sistemul de impozite al țărilor care se află în topul cu cel mai înalt nivel al bunăstării sociale și economice.

Topul țărilor după indicele global de competitivitate sustenabilă în anul 2021. Derivând din modelul tridimensional de dezvoltare sustenabilă, indicele global de competitivitate sustenabilă arată abilitatea unei țări de a genera și de a susține un nivel de trai înalt pentru cetățenii săi, fiind calculat în baza a 116 indicatori care sunt grupați în 5 piloni: capitalul natural, capitalul social, capitalul intelectual, gestionarea resurselor și guvernanta. Astfel, conform calculelor efectuate de către *Solability*, în top 3 țări care au cel mai înalt indicator se încadrează Suedia cu un scor de 61,2, urmată de Finlanda care are un scor de 60,7 și Elveția – cu 60,4 (Fig. 1) [3].

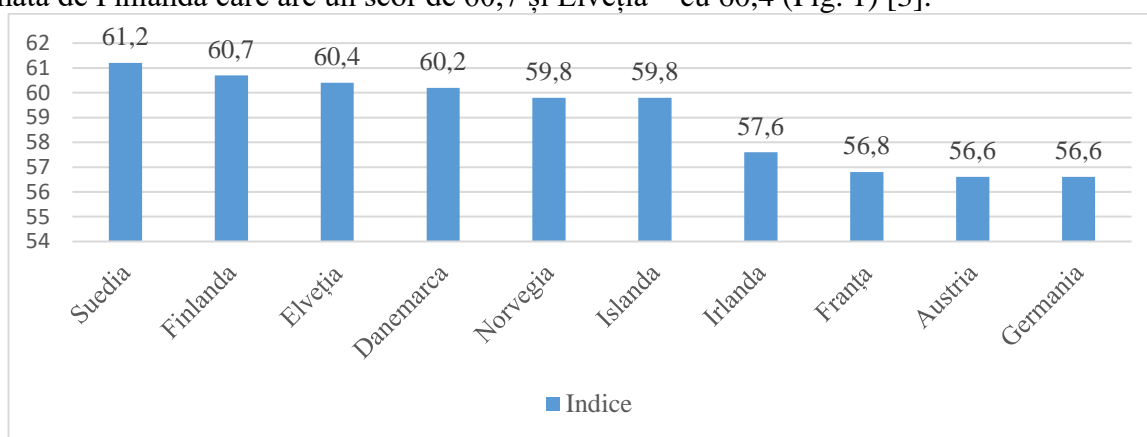

Figura 1. Top 10 țări după indicele de competitivitate sustenabilă în anul 2021

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor [3]

Practica de dezvoltare sustenabilă în Danemarca. Fiind pe locul 4 în topul țărilor cu cel mai înalt indice global de competitivitate, Danemarca este una dintre țările cu cel mai înalt nivel de trai, aceasta atingând rezultate remarcabile în mai multe domenii, precum: educație, sănătate, bunăstare, securitate și multe altele [4]. Un motiv primordial pentru care acest stat rămâne în vizerul global este politica socială pe care acesta o promovează, care este materializată prin beneficiile sociale oferite de către stat. Printre acestea se enumeră: asigurare de sănătate, acces gratuit la majoritatea serviciilor medicale, beneficii de maternitate, alocație pentru copii până la vârsta de 18 ani, concediu de boală plătit, plată de vacanță, asigurare în caz de șomaj (până la 90% din salariu pe parcursul a 2 ani după angajare, plată de vacanță, învățământ gratuit și bursă universitară [5].

Este important de menționat că sistemul de ocupare a forței de muncă este concentrat pe termenul de „flexicuritate”, o combinație dintre flexibilitate și securitate [6]. Acest model mai este numit și „triumghi de aur” din cauza faptului că se orientează pe 3 direcții importante:

1. O mobilitate ridicată între locurile de muncă;
2. O primă de asigurare a veniturilor pentru cei aflați în șomaj;
3. O politică activă pe piața muncii.

Nivelul înalt al calității vieții de care are parte cetățeanul danez se datorează în mare parte sistemului de impozite și taxe pe care îl implementează conducerea Danemarcei, în dorința de a atinge un nivel cât mai înalt al dezvoltării sustenabile.

Printre obiectivele dezvoltării sustenabile pe care Danemarca dorește să le atingă, se enumeră: fără sărăcie, educație de calitate, apă curată și igienă, energie accesibilă și curată, inegalități reduse,

orașe și comunități sustenabile, viața pe pământ, pace, justiție și instituții puternice, parteneriate pentru obiective [7].

Principalul mod prin care Danemarca speră să îndeplinească toate aceste obiective este prin prioritizarea asistenței sociale și a cheltuielilor publice, a căror fond se alcătuieste din impozite și taxe. În Danemarca, rezidenții plătesc mai multe taxe către stat și municipalitatea lor. În mediu, danezul plătește impozite la o rată de aproximativ 45% (Tab. 1) [8].

Tabelul 1.

Mărimea cotelor de impozitare în Danemarca

Impozite directe	
Impozit pe venit, %	0 - 50.542 DKK: 0
	50.543 - 544.799 DKK: 12,16
	>544.800 DKK: 15
Impozit municipal, %	24,97 (media pe țară)
Impozit pe piața muncii, %	8
Impozit pe acțiuni, %	<=56.500 DKK (113.000 DKK pentru un cuplu căsătorit): 27
	>56.500 DKK: 42
Contribuții de asigurări sociale, DKK	Angajat, pensia suplimentară pe piața muncii: 1135,8
	Angajator: Pensia suplimentară pe piața muncii: 2271,6 Contribuție la fondul de maternitate: 1150 Asigurare pentru vătămări industriale, estimată: 5000 Alte scheme publice de securitate socială, parțial estimate: 5300
Impozite indirecte	
TVA, %	25
Impozit pe valoarea proprietății, %	<=3.040.000 DKK: 0,92
	>3.040.000 DKK: 3

Sursa: Elaborat de autori conform datelor oferite de *Worldwide Tax Summaries, Skat.dk*
Adițional, Guvernul danez a convenit asupra unei „conversii ecologice a transportului rutier”, acordul așteptându-se să atingă 775 de mii de mașini cu emisii zero și cu emisii reduse până în 2030 (Tab. 2) [9].

Tabelul 2. Taxa de înmatriculare pe tipuri de vehicule în Danemarca

Vehicul	Taxa de înmatriculare a vehiculului
Mașini private	25% din 65.000 DKK, 85% din 65.000-202.200 DKK și 150% din restul.
Vehicule cu emisii zero (mașini electrice etc.)	Deducere specială din valoarea impozabilă la 1.700 DKK pe kWh a capacității bateriei utilizate pentru propulsie, până la maximum 45 kWh. Deducerea este notată anual și se ridică la 1.300 DKK în 2022, 900 DKK în 2023 și 500 DKK în 2024, după care va dispărea începând cu 2025 inclusiv. La înregistrarea în 2021, autoturismele private cu emisii zero sunt supuse unei deduceri de bază de 170.000 DKK din taxa de înmatriculare a vehiculelor.
Mașini cu emisii reduse (de obicei mașini hibride plug-in)	Deducere specială din valoarea impozabilă de 1.700 DKK pe kWh a capacității bateriei utilizate pentru propulsie, până la maximum 45 kWh. Deducerea este notată anual și se ridică la 1.300 DKK în 2022, 900 DKK în 2023 și 500 DKK în 2024, după care va dispărea începând cu 2025 inclusiv. Cu toate acestea, doar 45% din impozitul calculat va fi plătit dacă vehiculul este înmatriculat în 2021, 50% în 2022, 55% în 2023, 60% în 2024 și 65% în 2025. După aceasta, taxa este introdusă treptat la 3 puncte procentuale pe an până în 2030, după care este

	introdus treptat la 4 puncte procentuale pe an până în 2035, când va fi complet introdus. La înregistrarea în 2021, mașinile cu emisii reduse sunt supuse unei deduceri de bază de 50.000 DKK din taxa de înmatriculare a vehiculelor.
--	---

Sursa: Elaborat de autori conform *Skat.dk*

În baza modului de stabilire a taxei de înmatriculare, ne putem da seama că statul danez plănuiește să stimuleze cererea față de mașinile cu emisii zero și cu emisii reduse în timpul apropiat, prin faptul că impozitele se vor majora din 2021 până în 2026, în timp ce deducerile se vor reduce treptat.

Practica de dezvoltare sustenabilă în Norvegia. În conformitate cu indicele de competitivitate sustenabilă, Norvegia ocupă în prezent locul 5, iar după indicele ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă), performanța Norvegiei pentru obiectivele: 1 (fără sărăcie), 3 (sănătate și stare de bine), 5 (egalitate de gen), 7 (energie accesibilă și curată), 10 (inegalități reduse) și 17 (parteneriate pentru obiective) este ridicată. Provocările cheie pentru realizarea ODD în Norvegia sunt legate de tiparele de consum nesustenabile, emisiile de gaze climatice și starea biodiversității. Violența de gen și disparitățile de pe piața muncii rămân și arată că trebuie abordate inegalitățile persistente sau în creștere între grupurile societății. Totodată, societatea socială norvegiană este esențială pentru a se asigura că nimeni nu este lăsat în urmă, asigurând oportunități de venit, oferind servicii de educație și sănătate tuturor [10]. Din aceste considerente, în studiu a fost preluată experiența Norvegiei.

În viziunea statului norvegian, sistemul fiscal, împreună cu sistemul de sprijinire a veniturilor, oferă un grad ridicat de stabilizare automată a economiei. Atunci când vânzările și veniturile scad, impozitele sunt, de asemenea, reduse, reducând astfel efectul confiscator al impozitelor. În schimb, sistemul fiscal va absorbi mai multe venituri, atunci când economia se va îmbunătăți din nou. Această funcție anticiclică a sistemului fiscal se bazează pe premisa că bazele de impozitare sunt bine aliniate cu veniturile efective. Sistemul de susținere a veniturilor este bine dezvoltat și are, de asemenea, un efect stabilizator asupra economiei. Stabilizatorii automați din buget sunt considerați a fi mai puternici în Norvegia decât în multe alte țări, din cauza sistemelor de asistență socială extinse și a unui nivel de impozitare relativ ridicat (Tab. 3) [11].

Tabelul 3.

Mărimea cotelor de impozitare în Norvegia

Impozite directe	
Impozit pe venit, %	184.800 - 260.100 NOK: 1,7
	260.100 - 651.250 NOK: 4
	651.250 - 1.021.550 NOK: 13,2
	> 1.021.550 NOK: 16,2
Impozit municipal, %	22
Impozit pe dividende, %	25
Impozit pe avere, %	<=1.500.000 NOK: 0
	>1.500.000 NOK: 0,85 (0,15 – stat, 0,7 – municipalitate)
Contribuții de asigurări naționale (Limita inferioară: 59650 NOK), %	Venit realizat: 8,2
	Venit din pensii: 5,1
	Venituri din activități independente: 11,4
Impozite indirecte	
TVA, %	25 (se aplică tuturor livrărilor de bunuri și servicii care nu se califică pentru o altă rată sau o scutire)
	15 (aprovizionarea cu alimente și băuturi, cu excepția tutunului, a alcoolului, a medicamentelor și a apei din instalațiile de apă)
	6 (se aplică serviciilor de transport intern de călători și achiziționării unor astfel de servicii, serviciilor de feribot interne)

	aferente transportului de vehicule, serviciilor de cazare, biletelor de cinema, biletelor de muzeu și galerie, amuzament bilete la parc și evenimente sportive)
--	---

Sursa: Elaborat de autori conform datelor oferite de *Worldwide Tax Summaries, Nordisk eTax*
 Cu propunerea fiscală pentru anul 2021, Guvernul pune bazele creșterii viitoare care să fie sustenabilă și să protejeze mediul și clima. Un preț uniform al emisiilor de gaze cu efect de seră sub formă de certificate de emisii și impozite, cu un domeniu de aplicare cât mai larg posibil, va oferi stimulente pentru investiții ecologice și va asigura reducerea emisiilor acolo unde este cel mai ieftin. Acest lucru va reduce, în același timp, nevoia de sprijin din partea cheltuielilor. Acest lucru va permite Norvegiei să își îndeplinească angajamentele legate de schimbările climatice fără a cheltui mai mulți bani decât este necesar [11].

Totodată, Norvegia are și un sistem de stimulare fiscală a întreprinderilor ce activează în domeniul de cercetare-dezvoltare. SkatteFUNN este un program guvernamental conceput pentru a stimula cercetarea și dezvoltarea în comerțul și industria norvegiană. Întreprinderile care fac obiectul impozitării în Norvegia sunt eligibile pentru a solicita scutirea de impozite. Toate companiile și sucursalele norvegiene cu proiecte de cercetare și dezvoltare pot solicita o deducere de 19% din costurile suportate, limitate până la o bază de costuri de 25 milioane NOK. Dacă compania nu are venituri impozabile pentru anul de venituri în cauză, compania va primi o rambursare în numerar pentru anul următor anului de venituri [12].

Republica Moldova este cunoscută ca fiind a doua cea mai săracă țară din Europa, cu un nivel de trai situat sub medie și o economie în tranziție spre economia de piață. Din luna septembrie 2015, Republica Moldova s-a angajat să implementeze Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite (ONU) împreună cu alte 192 țări. La scurt timp după aceasta, Guvernul Republicii Moldova a constituit Consiliul Național de Coordonare pentru Dezvoltare Durabilă în vederea implementării la nivel național a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD). Acest organ permanent supraveghează adaptarea, integrarea și implementarea Agendei 2030 și a obiectivelor sale. Acesta include reprezentanți din cadrul ministerelor, Băncii Naționale, Biroului Național de Statistică, organizațiilor sindicale, asociațiilor patronale și Congresului Autorităților Locale din Moldova. În 2018, Consiliul a revizuit precedenta strategie de dezvoltare “Moldova 2020” pentru o aliniere mai puternică a obiectivelor sale cu Agenda 2030. Titlul de lucru al acestui proiect de document este „Moldova 2030” și acesta acordă prioritate următoarelor patru domenii [13]:

1. Dezvoltare economică durabilă și favorabilă incluziunii;
2. Capital uman și social robust;
3. Instituții oneste și eficiente;
4. Mediu ambiant sănătos.

Comparativ cu sistemul de impozite din Danemarca și Norvegia, impozitele percepute în Republica Moldova sunt caracterizate prin cote mai reduse (Tab. 4).

Tabetul 4.

Mărimea cotelor de impozitare în Republica Moldova

Impozite directe	
Impozit pe venit, %	12
Contribuții de asigurări sociale, %	24
Prime de asigurări medicale, %	9
Impozite indirecte	
TVA, %	20 (mărfuri și servicii importate și livrărilor efectuate pe teritoriul Republicii Moldova)
	8 (pâinea și produsele de panificație, medicamente, gaze naturale și lichefiate, producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, zahărul din sfeclă de zahăr, biocombustibilul solid)

	12 (serviciile de cazare, produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice)
	0 (produsele alimentare pentru copii)

Sursa: Elaborat de autori conform informațiilor din *Codul Fiscal*

Racordarea politicii fiscale din Republica Moldova la practicile internaționale în vederea asigurării dezvoltării sustenabile. Conform exemplelor Danemarcei și Norvegiei, putem conchide că asigurarea unei dezvoltări sustenabile pune accent pe resursele statului (veniturile bugetare), care necesită să fie mai mari în Republica Moldova (Fig. 2).

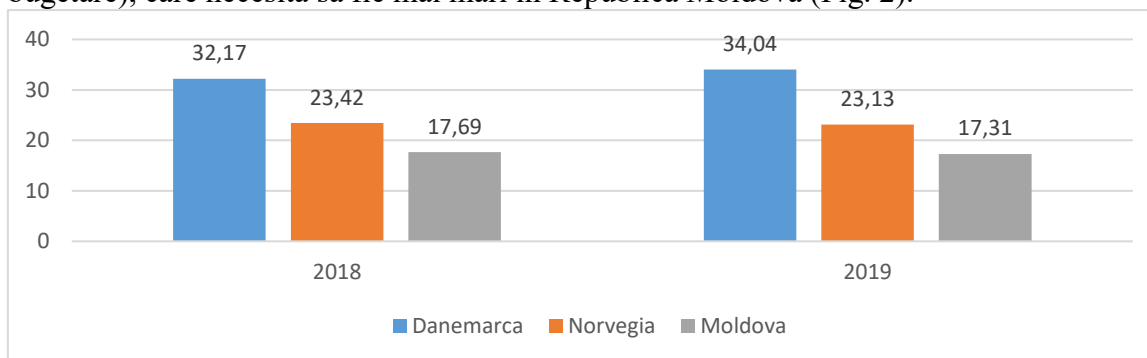

Figura 2. Ponderea veniturilor fiscale în PIB-ul diferitelor țări, în perioada 2018-2019, %

Sursa: Elaborat de autori conform datelor oferite de *World Bank*

O practică pe care o putem împrumuta de la Danemarca și Norvegia este introducerea impozitării progresive, prin creșterea ratei de impozitare odată cu creșterea venitului, și anularea ratei unice de 12%, din moment ce distribuția populației după categoria de venituri predomină în categoria de peste 10000 lei lunar (Fig. 3).

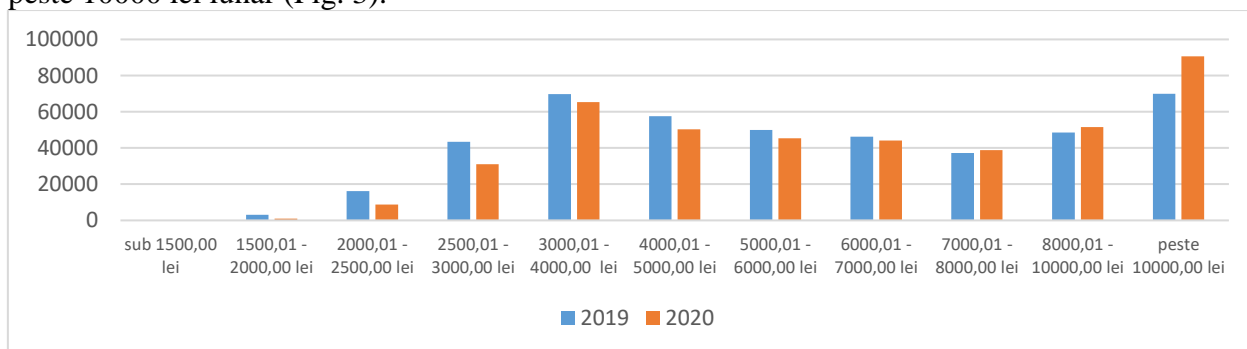

Figura 3. Distribuția populației din Moldova după categoria de venituri în anii 2019-2020

Sursa: Elaborat de autor conform datelor oferite de *Biroul Național de Statistică*

Astfel, noi recomandăm ratele de: 0% pentru un venit mai mic și egal cu 3000 lei, 7% pentru 3000,01 – 5000,00 lei, 14% pentru 5000,01 – 10000,00 lei și 20% pentru un venit mai mare de 10000,00 lei.

Totodată, conform practicii Norvegiei, noi recomandăm majorarea ratei impozitelor în perioada de creștere economică și reducerea lor în perioada de recesiune economică. Astfel, noi propunem ca în faza ascendentă, ratele impozitelor să fie majorate mai mult în sectoarele înalt dezvoltate și mai puțin în cele care necesită sprijin din partea statului, iar în faza descendentă, ratele tuturor impozitelor să fie reduse la cota de dinaintea fazei ascendente.

În legătură cu protecția mediului ambiant, noi propunem ca Republica Moldova să adopte taxe pe înmatricularea vehiculelor, asemenea Danemarcei. Astfel, se urmărește ca înmatricularea automobilelor hibride și cu emisii zero să fie însoțite de taxe, dar și de deduceri până în anul 2050, pe un interval mai mare decât în Danemarca, deoarece Republica Moldova este încă o țară în curs de dezvoltare. Până în anul 2050 Republica Moldova va mări treptat taxa de înmatriculare până la o limită care să fie mai mică decât taxa de înmatriculare a vehiculelor ce emană CO₂ și alte gaze dăunătoare mediului, iar deducerile vor scădea treptat până vor dispărea complet. Prin intermediul adoptării unei asemenea practici sperăm ca populația Moldovei să fie stimulată să treacă mai rapid la mașinile electrice, contribuind la crearea unui mediu curat și sănătos.

Concluzii și recomandări. În rezultatul studiului, se poate conchide că sistemul de impozite are un rol important în vederea asigurării dezvoltării sustenabile, deoarece acesta este sursa principală a veniturilor statului, prin care acesta poate realiza obiectivele dezvoltării durabile. Dezvoltarea sustenabilă reprezintă premisa în vederea asigurării bunăstării populației, reducerii poluării mediului ambiant și ascensiunea spre o economie circulară. Sistemul de impozitare din Danemarca determină asigurarea unei politici sociale orientate spre reducerea inegalităților, creșterea nivelului de trai al întregii societăți, precum și reducerea emisiilor de gaze. Norvegia, la rândul ei, orientează sistemul de impozitare în funcție de fazele ciclului economic: majorarea cotelor în faza de ascensiune și reducerea lor în faza de recesiune, precum și acordă prioritate și susține implementarea proiectelor de cercetare-dezvoltare în cadrul entităților economice care activează pe teritoriul acesteia. Astfel, Republica Moldova, în vederea asigurării creșterii dezvoltării sustenabile, poate prelua din experiențele statelor care au înregistrat progrese remarcabile la capitolul dat, prin următoarele recomandări:

- introducerea impozitării progresive;
- racordarea ratelor de impozitare la fazele ciclului economic;
- implementarea măsurilor de impozitare care să faciliteze trecerea cât mai rapidă la transportul durabil.

Dezvoltarea sustenabilă presupune o nouă cale de a asigura consolidarea progresului economic, diminuării poluării mediului ambiant și eficientizării utilizării resurselor economice, nu numai în câteva țări și pentru câțiva ani, ci pentru întreaga planetă și pentru un viitor îndelungat.

Bibliografie:

1. Țurcanu O, Hămuraru M. In: *Economie*. Chișinău, Moldova: CEP USM; 2016:144.
2. Buzdugan A, Hămuraru M. In: *Campanii De Marketing Pentru Promovarea Consumului Sustenabil*. Chișinău, Moldova: Primex-Com; 2020:6.
3. Methodology. SOLABILITY. <https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/methodology>. Published November 24, 2015. Accessed October 10, 2021.
4. Denmark. OECD Better Life Index. <https://www.oecdbetterlifeindex.org/countries/denmark/>. Accessed October 10, 2021.
5. Medicolink. 5 reasons for living and working in Denmark: Medicolink blog. Medicolink. <http://medicolink.com/living-and-working-in-denmark/>. Published April 19, 2018. Accessed October 10, 2021.
6. Flexicurity. Danish Agency for Labour Market and Recruitment. <https://www.star.dk/en/about-the-danish-agency-for-labour-market-and-recruitment/flexicurity/>. Published March 5, 2020. Accessed October 10, 2021.
7. Capacity C. Denmark is World Champion in UN Sustainable Development Goals. Invest in Greater Copenhagen. <https://www.copcap.com/news/denmark-is-world-champion-in-un-sustainable-development-goals>. Accessed October 18, 2021.
8. Why Danes appreciate the high Danish income tax rate: IRIS FMP. IRIS FMP International. <https://fmpglobal.com/blog/why-danes-appreciate-the-high-danish-income-tax-rate/>. Published June 12, 2020. Accessed October 18, 2021.
9. Denmark agrees on 'green conversion of road transport'. Autovista24. <https://autovista24.autovistagroup.com/news/denmark-agrees-green-conversion-road-transport/>. Published June 30, 2021. Accessed October 11, 2021.
10. Norway: sustainable development knowledge platform. United Nations. <https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/norway>. Accessed October 12, 2021.
11. Prop. 1 LS (2020–2021) Proposition to the Storting (bill and draft resolution). For the fiscal year 2021. https://www.regjeringen.no/contentassets/643d38ec7c994b81b359c520502296b0/2021_tax_prop_1_chap_1_2.pdf. Accessed October 14, 2021.
12. Norway. PwC. <https://taxsummaries.pwc.com/norway/corporate/tax-credits-and-incentives>. Accessed October 14, 2021.

Giz. Moldova 2030: Integrarea Dezvoltării Durabile în procesul de elaborare a politicilor. Startseite. <https://www.giz.de/en/worldwide/87766.html>. Published April 7, 2021. Accessed October 17, 2021.